

ספטמבר 2011

**הסבר למנהלי בתי הספר על מבחני קבלה בכיתות ג'
לתכניות הייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים לשנת הלימודים 2011-2012**

למנהל/ת בית הספר שלום רב,

בקרב יתחיל תהליך הקבלה לתכניות לטיפוח ולהעשרה לתלמידים מחוננים ומצטיינים. מצ"ב החומרים, ההוראות והנהלים של מבחני הקבלה. נבקשכם לקרוא את המכתב ולהתייחס לנהלים וללוחות הזמנים. מבחני הקבלה ייערכו בשני שלבים:

שלב א' - "מבחן הסינון הראשוני" נועד לסינון ראשוני של המועמדים, והוא יתקיים בתאריך אחיד בכל בתי הספר: **יום ה', 27.10.2011**. על המבחן להיות מועבר ולהיבדק על-ידי סגל בתי-הספר.

לאחר הבדיקה יש להעביר למכון קרני את רשימת השמות של כ-25% מהתלמידים שהגיעו במבחן זה להישגים הגבוהים ביותר בכיתתם. הנחיות להרכבת רשימה זו רשומות במסגרת שבעמוד 3. **שימו לב אין לכלול ברשימה יותר מ- 25% מכלל תלמידי כיתות ג' אחרת לא נוכל לטפל ברשימה**. הרשימה צריכה להגיע למכון קרני לא יאוחר מיום ב', 20.11.2011. התלמידים שברשימה זו יוזמנו להשתתף במבחן שלב ב'.

שימו לב – יש טיפול שונה בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים (לקות למידה, הפרעת קשב וריכוז, לקות פיסית, מצב בריאותי מיוחד) – אנא עיינו בהנחיות בעמודים 3-4.

שלב ב' - מבחן שלב ב' יועבר וייבדק על ידי מכון קרני. מבחן זה בודק יכולת קוגניטיבית כללית והוא קשה יותר ממבחן שלב א'. המבחן ייערך במרכזי בחינה אזוריים והתלמידים יקבלו על כך מכתבי זימון אישיים.

מערך מבחני הקבלה מקיף אלפי תלמידים בכל הארץ ודורש ארגון, הקפדה רבה על ההוראות ושמירה על לוח זמנים קפדני. הנך מתבקש/ת אפוא להכיר היטב את הנוהל ואת ההנחיות למבחני הקבלה ולפעול על פיהם.

לשאלות ובירורים ניתן לפנות לגב' מאי עבוד, טל: 04-6575444, דוא"ל: may@karni.co.il

לביצוע שלב א' - מבחן הסינון הראשוני - מצורפים בזה:

1. נוהל שלב א' – מבחן הסינון הראשוני
2. מכתב הסבר להורים שעליכם להפיץ לכל ההורים לפני קיום מבחני שלב א'
3. שני עותקים של מבחן הסינון הראשוני לשנה"ל תשע"ב – עותק אחד ישמש לשכפול ועותק שני לגיבוי
4. הוראות להעברה ולבדיקה של מבחן הסינון הראשוני
5. הודעה להורים האם התלמיד עבר או לא עבר לשלב ב' של המבחנים
6. את פרטי התלמידים שרשאים על פי המלצתכם להיבחן במבחן שלב ב' יש לרשום בקובץ אקסל מיוחד. כדי לקבל את הקובץ, אנא פנו לגב' מאי עבוד בכתובת המייל may@karni.co.il.
7. את כל החומרים (חוץ ממבחן הסינון עצמו) ניתן להוריד באתר של מכון קרני www.karni.co.il

בברכה,

ברכה שור

קרנה שור

מנכ"ל מכון קרני

שלומית רחמל

שלומית רחמל

מנהלת האגף למחוננים ומצטיינים
משרד החינוך

העתקים:

מנהלי מחוזות

רפרנטים לנושא מחוננים במחוזות

נוהל שלב א' - מבחן הסינון הראשוני תשע"א

מבחן הסינון הראשוני יועבר בכל בתי הספר, ביום ה', 27.10.2011. כל בית ספר מקבל שני עותקים של המבחן: אחד לשכפול והשני לגיבוי. יש לשכפל את המבחן לפי מספר העותקים הדרוש לבחינת כל תלמידי כיתה ג' בבית ספרך. הפורמט צריך להתאים למקור: צילום משני צדי הדפים והידוק בשתי סיכות בצד. עותק הגיבוי ישמש דוגמה לצורה הסופית של החוברת. עליכם לדאוג לכך שהמבחן יהיה חסוי ופרטיו לא יגיעו לידיעת המורים והתלמידים לפני מועד הבחינה. כמו כן, מכיוון שזכויות היוצרים של המבחן שייכות למכון קרני, הנכם מתבקשים להחזיק את המבחנים ברשותכם ולא להעבירם לאיש וכן לא להשתמש בהם למטרות אחרות.

מנהלי בתי הספר הם האחראים להעברת המבחן, ליידוע ההורים בדבר המבחן ותוצאותיו ולכלל הפעולות הקשורות בכך כמפורט להלן:

1. יש להודיע להורים על עריכת הבחינות. מצורף בזה נוסח מכתב שיש לשכפלו ולהפיצו בין ההורים בהקדם האפשרי (לכל המאוחר ב-9 באוקטובר 2011) – חובה על בית-הספר להפיץ הודעה זו להורים.
2. יש לשכפל את המבחן המצורף בהתאם להנחיות שלמעלה.
3. יש להעביר את המבחן לכל תלמידי כיתות ג' ולבדוק אותו בהתאם ל"הנחיות להעברה ולצינון" המצורפות בזה. מומלץ לערוך את המבחנים בשעה הראשונה מבין שתי שעות לימוד רצופות שאין ביניהן צלצול. כמו כן אנו ממליצים כי המבחן יועבר ויבדק בידי היועצת או הפסיכולוג של בית-הספר ולא בידי מחנכת הכיתה. זאת, כדי למנוע טענות של הורים (גם אם אין הן מבוססות).
4. יש להכין את רשימת התלמידים הרשאים להיבחן במבחן שלב ב' עבור כל אחת מכיתות ג' בבית הספר. ולהודיע להורים על המלצתו או אי המלצתו לכלול את בנם ברשימה. מחנך הכיתה ישלח את ההודעה להורים ויוודא שכל ההורים קיבלו אותה. באחריות מנהל בית-הספר לוודא שכל ההורים יקבלו את ההודעות עד ליום ה' 3 בנובמבר 2011. מצורף בזה נוסח מכתב תשובה להורים (אנא שבצו בו את הכתובת של הרפרנט של מחוזכם (ראה עמ' 4 למטה)). אחרי משלוח ההודעות יש לאפשר להורים לערער על החלטות בית הספר.
5. לאחר דיון בכל הערעורים, יכין בית הספר רשימה סופית של מומלצים לשלב ב'. הרשימות צריכות להגיע אל מכון קרני לא יאוחר מיום א' - 20 בנובמבר 2011. שימו לב להנחיות המיוחדות המתייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, בעמודים 3,4.

לאחר בדיקת המבחנים יש לשמור אותם במשך חצי שנה בחדר המנהל/ת. לבקשת משרד החינוך, תיערך בדיקה במדגם של בתי הספר והמנהלים יתבקשו למסור למכון קרני את המחברות של כל תלמידי השכבה.

הוראות להכנת רשימת התלמידים הרשאים להיבחן במבחן שלב ב'

את הרשימה יש להכין על סמך תוצאות מבחן הסינון הראשוני (שלב א') ובשיתוף מתנכי הכיתות, ע"פ ההוראות הבאות:

בקובץ האקסל המיוחד שנשלח אליכם, יש לרשום את שמות התלמידים הנכללים בין 25% התלמידים שציונם הסופי במבחן הסינון הראשוני היה הגבוה ביותר יחסית לציוני הכיתה. את זאת יש לבצע כך: לאחר בדיקת כל מבחני הסינון הראשוני וחישוב הציון הסופי לכל תלמיד, יש לערוך בכל כיתה רשימת תלמידים שתסודר לפי גובה הציון הסופי (מהגבוה לנמוך). עליכם להעתיק לקובץ האקסל את שמותיהם של 25% התלמידים שהשיגו את הציונים הגבוהים ביותר (אם בכיתה בין 20 ל-29 תלמידים, תוכלו להמליץ על 5-7 הילדים שהשיגו את הציון הגבוה ביותר בכיתה, אם בכיתה בין 30 ל-40 תלמידים תוכלו להמליץ לבחון בשלב ב' את 7-10 התלמידים שהשיגו את הציון הגבוה ביותר).
במקרה חריג ניתן להוסיף לרשימת התלמידים גם תלמיד מצטיין שלא הגיע לבית הספר ביום הבחינה, או שבאופן מפתיע ציונו במבחן הסינון הראשוני לא היה מהגבוהים ביותר בכיתה. במקרים אלה, יש לצרף מכתב המפרט את הנימוקים לכך. ללא נימוק משכנע לא ייכלל התלמיד ברשימה.

את קובץ האקסל עם רשימת התלמידים שרשאים להיבחן בשלב ב', יש לשלוח במייל למכון קרני לכתובת: may@karni.co.il. על הקובץ להגיע למכון לא יאוחר מיום ד', 20 בנובמבר 2011. מכון קרני יזמן למבחנים רק תלמידים שכל הפרטים לגביהם מולאו כראוי בקובץ. לא תהיה אפשרות לטפל ברשימות שיתקבלו לאחר 20 בנובמבר 2011. לכן, כדי לא לקפח תלמידים, על מנהל/ת בית הספר להקפיד שהרשימות יישלחו במועד. אין לשלוח רשימות דרך הפקס!

אין לכלול בקובץ האקסל שמות של תלמידים בעלי צרכים מיוחדים הזקוקים לתנאי בחינה מיוחדים; אלה יטופלו בדרך אחרת – ראו פירוט בהמשך.

יש לשמור בבית הספר עותק של רשימות התלמידים המומלצים.

מה עושים אם תלמיד היה חולה ביום הבחינה: אין להעביר את המבחן באיחור לתלמידים שהיו חולים ביום המבחן, כיוון שפריטי המבחן כבר נחשפו. במקרה שתלמיד היה חולה ביום העברת המבחן, יהיה על המחנכת והיועצת לשקול אם להכלילו ברשימת הרשאים להיבחן בשלב ב' על סמך הערכת הישגיו: אם התלמיד הוא מן המוכשרים בכיתה, אפשר לצרף אותו לרשימה בלי תוצאות מבחן הסינון הראשוני. במקרה זה יש למלא את פרטי התלמיד ולצרף מכתב המנמק את ההחלטה.

מה עושים אם בכיתה יש תלמיד שקפץ כיתה: אם תלמיד קפץ כיתה בסמוך למועד הבחינה, ההמלצה היא לבחון אותו בשנה לאחר מכן. במשך שנה זו יוכל התלמיד לצמצם את הפער הטבעי הקיים בינו לבין התלמידים הלומדים בדרגת הכיתה אליה הוקפץ. לידיעתכם הישגיו של תלמיד שקפץ כיתה יושוו במבחן שלב ב' לדרגת הכיתה אליה הוקפץ ולא לגילו הכרונולוגי.

הטיפול בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים (לקות למידה, הפרעת קשב וריכוז, לקות פיסית ו/או מצב בריאותי מיוחד המצריך תנאי בחינה מותאמים): תלמידים אלה, אם הם נמנים על 25% התלמידים הגבוהים ביותר, זכאים להגיש בקשה לבחינה שלב ב' בתנאים מותאמים. את הבקשה יש לשלוח לרפרנט המחוזי על פי הנהלים המפורטים להלן. בכל מקרה, אין להוסיף את שם התלמיד לקובץ האקסל הרגיל - בקובץ זה יש לרשום רק תלמידים המתאימים לבחינות רגילות.

א. **הורים בעזרת בית הספר** ישיגו את הטפסים וההנחיות הדרושים להגשת בקשה לבחינה בתנאים מותאמים. ניתן להשיג חומר זה באתר האינטרנט של האגף למחוננים ולמצטיינים (www.education.gov.il/gifted) או באמצעות פנייה לרפרנט המחוזי (פרטי ההתקשרות עימם מצויים באתר ורשומים בהמשך).

ב. סגל בית-הספר ימלא ללא דיחוי את טופס "חוות דעת המורה/יועץ בית-הספר" ויחזיר אותו להורי התלמיד.

ג. **הורי התלמיד** ישלחו בדואר את **טופס חוות הדעת** המלא לרפרנט המחוזי בצירוף שני מסמכים נוספים:

1. דו"ח אבחון הילד על ידי איש מקצוע ו-2. טופס אישור העברת מידע. המועד האחרון להגשת המסמכים הוא יום ו' - 31/12/2011.

ד. האגף למחוננים ומצטיינים יבחן באמצעות ועדת התאמות את זכאותו של התלמיד לבחינה בתנאים מותאמים.

ה. אם יוחלט שהתלמיד זכאי לבחינה בתנאים מותאמים, ינחה יו"ר ועדת ההתאמות את הגוף הבוחן באשר להתאמה הנדרשת, והתלמיד יוזמן לבחינה שלב ב' בתנאים מותאמים. אם יוחלט שלא לאשר לתלמיד להיבחן בתנאים מותאמים, הוריו יקבלו על כך הודעה בכתב, וילדס יופנה לבחינה רגילה.

ו. שימו לב:

- בקשות ומסמכים שיגיעו לאגף למחוננים ומצטיינים לאחר 31/12/2011, יטופלו רק בשנת הלימודים הבאה (תשע"ג).
- בכל מקרה, אין להוסיף את שמות התלמידים הרשאים לבחינות מיוחדות או לתנאים מיוחדים בקובץ האקסל הרגיל – בקובץ זה יש לרשום רק תלמידים המתאימים לבחינות רגילות.
- נא זכרו, שיעור התלמידים המחוננים והמצטיינים בקרב התלמידים בעלי צרכים מיוחדים אינו עולה על השיעור שלהם בקרב כלל התלמידים. אל תמהרו להמליץ על בחינת שלב ב' לפני שתבדקו היטב אם יש בסיס להשערותכם לגבי יכולתו הלימודית הגבוהה של התלמיד.

הוספת תלמידים לרשימת המאושרים להיבחן בבחינה שלב ב' (מעוררים על תוצאות מבחן שלב א')

1. בקשות של בתי ספר ו/או הורים, להוסיף תלמידים לרשימות המאושרים להיבחן בשלב ב' לאחר שהרשימות נשלחו למכון קרני, תטופלנה כבקשות לבחינה שתובאנה לדיון הרפרנט המחוזי. על הבקשות להגיע, דרך בית הספר או ישירות על ידי ההורים, אל הרפרנט עד ליום ו' - 31 בדצמבר 2011 (על פי הכתובות הרשומות בהמשך). הבקשות צריכות להיות מנומקות ומלוות בפרטים המזהים של התלמיד: שם בית הספר, כיתה, מספר תעודת זהות, כתובת ומספר טלפון. פניות שתגענה לרפרנט לאחר מועד זה תטופלנה לקראת מועד מבחנים חורף תשע"ב.

2. שמות התלמידים שהרפרנט יאשר להם לגשת למבחן שלב ב' יועברו על ידו במרוכז למכון קרני. תלמידים אלה ייבחנו ב"מועד מיוחד". הנבחנים במועד זה ייבחנו במרכזי בחינה שאינם בהכרח באזור מגוריהם.

פרטי התקשרות עם הרפרנטים המחוזיים

צפון	סימה ריבלין גולדפרב	04-6500393 (פניות בימי שני בלבד)	04-6500164	משה"ח, מחוז הצפון, ת"ד 530, נצרת עלית 17105	simagol@education.gov.il
המגזר הדרוזי	סאלח זאהר מחוז חיפה והצפון	04-8632515 050-6282164	04-8632501	רח' פל-ים 15, בניין המפרש, חיפה	salehza@education.gov.il
מרכז-תל אביב-דרום- ומנח"י	ראויה גראיסי	0506289279	04-6477438	משה"ח בניין לב העסקים נצרת עלית 17000	rawia_j@hotmail.com